
Alcover en guerra

Ezequiel Gort i Juanpere. "Un episodi de la Guerra Civil catalana: el setge d'Alcover (1463-1464)", a *Quaderns d'Història Tarraconense X*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona 1990.

El setge que patí la nostra vila durant un any i mig per defensar la causa del Principat ha estat poc estudiat. Ezequiel Gort s'encarrega en aquest treball d'apropar-nos al coneixement d'aquest episodi de la nostra història més propera.

Pocs són els treballs anteriors sobr el tema (Zurita, el canonge Blanc, Cosme Vidal...), tot i que la documentació es troba en diversos arxius: el d'Alcover, l'Arxidio-cesà de Tarragona, el provincial de Tarragona, els comarcals de Reus i Valls, el de la Corona d'Aragó –a Barcelona– i l'Històric Nacional de Madrid.

A l'igual que tot el Camp de Tarragona, en esclatar el conflicte la vila es posa a defensar la causa del Consell del Principat, contrari a Joan II, defensa que fou abandonada en caure Tarragona en mans del rei Joan.

Les arbitrietats i les represàlies seran constants pel que fa a la política de Rodrigo de Rebolledo a tot el Camp –capità del Camp–. El descontentament generat, juntament amb l'existència d'hosts del Consell del Principat al Camp de Tarragona, faran possible la rebel·lió: el 18 de març, les forces vives d'Alcover presten homenatge al comissari del rei Enric I. Més tard ho farà la resta de població.

La repressió per part de les forces del rei Joan no es fa esperar: dues setmanes més tard s'inicia el primer setge, que fou un fracàs. A continuació s'inicià una curta treva, trencada aprofitant la retirada vers Tortosa que realitzen les hosts del Principat. La Cancelleria Catalana respon a la sol·licitud d'ajuda que demana Alcover enviant-hi el capità Garcia Romero.

A mitjan setembre s'inicia el segon setge, comandat per l'arquebisbe de Tarragona i el comte de Prades. El setge fou aprofitat per diverses poblacions del Camp per revoltar-se (Alforja, Cambrils, el Pla, Mont-roig, l'Espluga, Barberà i Sarra) afegint-se a Vila-rodonà i el Catllar.

La nostra vila aconseguí que li fossin perdonats els deutes del bàndol enemic, ordre cursada pels diputats barcelonins.

Poc després que Enric de Castella renunciés a la Corona catalana, Pere de Portugal serà el nou rei i confirma als alcoverencs els privilegis de la vila.

La política de Pere IV no tingué l'èxit esperat, i va perdre en benefici de Joan II bona part del control de les localitats del Camp.

Calgué un altre setge per tal que Alcover es rendís (opció presa per evitar la destrucció de la vila). El càstig fou contundent: "la vila va ser donada a sac durant cinc dies, la universitat va ser castigada...", el batlle i regidors van perdre els seus càrrecs i la vila va perdre el seu nom (recuperat més tard). No serà fins a 1476 quan la vila recuperarà els seus privilegis de mans de l'Arquebisbe.

Com a conclusió, cal destacar la resistència de la vila gairebé en solitari (tressetges), el saqueig i la repressió. A més, caldria destacar l'actitud de l'arquebisbe, que tot i ser un clergue, actua mogut pels interessos econòmics que té com a noble i que l'impulsen a entrar en un conflicte armat.

PERE MIRÓ SOLÉ